

Teorie I

și practică

de Alberto Bolocan
și Paul Grigoriu

Îi salut din nou pe cei ce sunt însetați să afle lucruri noi din sferele muzicii universale. De data aceasta voi aborda un subiect foarte interesant și vital în limbajul oricărui muzician profesionist sau fie el chiar și un simplu "cântăreț de duminică". Teoria ne va deschide noi porți spre compoziție și însăși înțelegerea structurii muzicale.

Voi începe prin a explica cum se construiesc acordurile pe treptele unei tonalități majore (variante naturală). Pentru început ne vom gândi la notele tonalității, în cazul nostru C major (Fig.1). Știm că șablonul intervalelor unei tonalități majore este cel din Fig.2 (ton-ton-semiton-ton-ton-ton). Deci am stabilit cele șapte note ale tonalității majore, pe care de acum încolo le vom numi "trepte". Aceste trepte le vom nota cu cifre romane, iar numele și funcțiile lor le puteți vedea în Fig.1. Cele mai importante trepte dintr-o tonalitate sunt: tonica (T), subdominanta (SD) și dominanta (D), numite trepte principale și notate I, IV și V. Aceste nume și funcții nu sunt atribuite numai notelor respective, ci și acordurilor care se formează

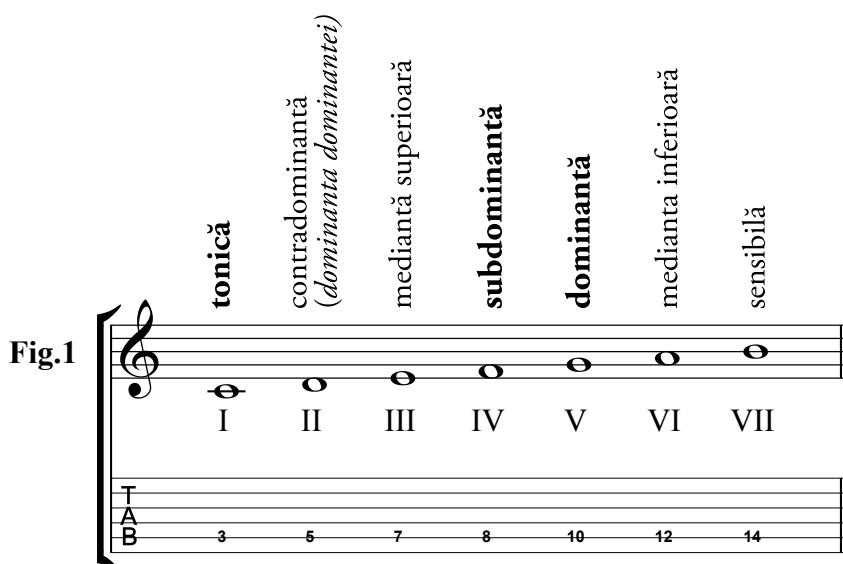

Fig.2

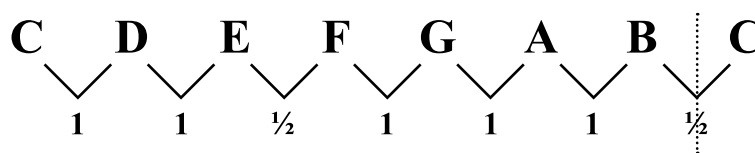
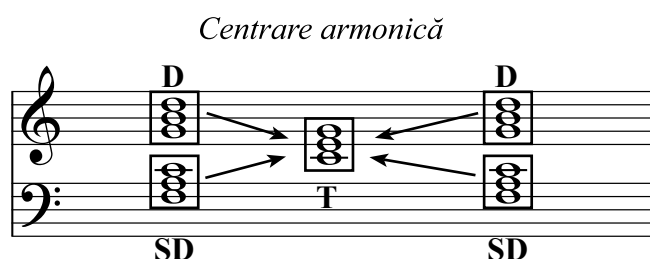

Fig.3

pe aceste trepte (Fig.4). În muzica rock nu se folosește numai armonia tonală clasică, ci ea se îmbina cu elemente din alte limbaje muzicale. Astfel apar numeroase excepții, exemplul cel mai simplu fiind riff-urile (*power chords*), acorduri succesive de cvintă și octavă, strict interzise în tonalismul clasic. Cu toate acestea, foarte multe piese rock au la bază limbajul tonal. Revenind la acesta vom spune că tonica respectiv acordul de tonică se constituie în centru gravitațional al tonalității, subdominanta este o funcție cu caracter depresiv, în timp ce dominantă este expansivă. Pentru a înțelege mai bine lucrurile, trebuie spus că acordul de dominantă creează o tensiune care se cere neapărat rezolvată - imediat sau întârziat - prin aducerea tonicii. De aceea o succesiune de tipul **I-V-I** este suficientă pentru a defini tonalitatea, însă pentru

“Prin tonalitate - în sens larg - se înțelege fenomenul gravitațional și convergenței sunetelor unei compoziții muzicale spre un centru sonor denumit tonică.”

un spectru complet se folosește cadența compusă **T-SD-D-T** (**I-IV-V-I** sau înlocuitoarele lor). În jurul cadențelor de acest tip este construită întreaga muzică tonală, căci celelalte trepte, numite și trepte secundare, nu sunt decât înlocuitoare pentru cele principale. În sfârșit, trebuie subliniat că, pentru a spori tensiunea, treapta a **V**-a se folosește de obicei cu septimă (mică), acordul astfel rezultat fiind cunoscut sub numele de septimă de dominantă. De asemenea, trebuie notat că în tonalism relația **D-SD** (**V-IV** sau înlocuitoarele) este strict interzisă.

Fig.4 *Trisonuri formate pe treptele tonalității majore*

T	0	2	4	5	7	9	10
A	2	3	4	5	6	7	8
B	3	5	7	8	10	12	14

Fig.5 *Acorduri de septimă formate pe treptele tonalității majore*

T	0	1	3	5	6	8	10
A	0	2	4	5	7	9	10
B	2	3	5	7	9	10	12
B	3	5	7	8	10	12	14

☞ *Jean-Philippe Rameau este unul dintre primii oameni care au pus bazele teoriei muzicale, prin tratatul sau de armonie din anul 1722.*

☞ *Puteți citi și studia mai mult din manualele de armonie ale lui Alexandru Pascanu, sau tratatul de teorie a muzicii al lui Victor Giuleanu.*

În **Fig.5** se pot observa aceleași trisonuri despre care am vorbit mai sus, cărora le-am adăugat/suprapus încă o terță, în felul acesta formându-se acordul de septimă. Definiția sau noțiunea clasică a acordului sună cam așa:

“În conceptul dedus din tonalitate, acordul este o organizare sonoră pe plan vertical (armonic), constând din suprapunerea a cel puțin trei sunete diferite dispuse la intervale de terțe mari sau mici.”

Acum după ce am construit acordurile pe fiecare treaptă a tonalității, observăm că ele sunt de mai multe tipuri. Acorduri *majore* pe treptele **I, IV și V** ; *minore* pe treptele **II, III, VI** ; *micșorat* sau *di-*

minuat pe treapta **VII**. Acordurile din **Fig.5** conțin în plus septime mari (7+) pe treptele **I și IV**, iar pe treptele celelalte septime mici (7).

Fig.6 ne arată simbolurile și felul în care putem nota un acord într-un mod cât mai ușor de citit.

În una din următoarele “lecții” voi dezbate subiectul acordurilor “răsturnate”. Sper ca nu am avut în “lecția” asta o formulare prea academică, părându-vă că am folosit un “limbaj de lemn”. În limita timpului liber aș fi dispus să lămuresc câteva din întrebările care vă macină, prin intermediul forum-ului de pe site-ul formației **RISING SHADOW**. Până atunci...studiu placut!!!

Fig.6

<i>Acord micșorat sau diminuat:</i>	C^{dim}	C^o
<i>Acord major de septimă mare:</i>	C7+	CM7 C
<i>Acord major de septimă mică:</i>	C⁷	
<i>Acord minor de septimă mică:</i>	Cm⁷	

Septembrie † 2006

Alberto Bolocan și Paul “Slayer” Grigoriu (RISING SHADOW)
Live la “EAST WEST FEST 2006”
Duminică 23 Iulie,
Stadionul orașenesc Seini
Maramureș